

פרדוקס המוחלט

1. ספר גבורות השם - פרק ה

אמנם עיקר הפירוש כמו שאמרנו, כי ראוי בפרט שיהיו ההפכים יוצאים זה מזה כמו שאמרנו, בעבור היחוס וההצטרפות שיש להם ביחד, ששני הפכים משלימים להיות הכל בלי חסרון, שהרי יש כאן דבר והפכו ואין עוד דבר חסר, וזהו ענין האחדות שאין לענין האחדות רק שהוא הכל ואין חוץ ממנו.

א. רסיסי לילה

...ולא עוד אלא שהוא כמעט מוכרח כפי מה שיסד השם יתברך כל הבריאה דבר והיפוכו כידוע מספר יצירה אין לך דבר בעולם שלא יהיה היפוכו ממש גם כן ובודאי יש לזה רשימו בחכמתו יתברך שהוא שורש הרצון המוציא לפועל. רק שבפועל שני ההפכים אינם בנושא אחד כשהוא יום אינו לילה וכשהוא לילה אינו יום מה שאין כן במקור שם כולא חד.

ב. אוה"ק ב תקי

כל המתעורר בעולם מדור דורים עד אחרית, הכל הוא חלקי שאיפות וחלקי חכרות, שהולכות ומצטרפות ליצירה שלמה. עד שלא באה הצורה המשלימה, המכנסת את הכל אל שלמותה, יש בהם טוב ורע, אמת ושקר, טומאה וטהרה, קודש וחול. אבל כשיופיע האור של ההתאחדות הכוללת, שיהיה מבורר כל אלה השאיפות וחלקי החכרות למה הן באות, אז הכל יוכר לטוב, לאמת, לטהרה, ולקודש, עולם שכולו שבת, שכולו טוב.

2. אוה"ק ב שיא

יש עולם של חול, ועולם של קודש, עולמים של חול ועולמים של קודש, העולמים סותרים זה את זה. כמובן הסתירה היא סוביקטיבית. האדם בהשגתו המצומצמת אינו יכול לפשר בין הקודש ובין החול, ואינו יכול להשוות את סתירותיהן, והן אמנם מיושבות ברום עולם, במכון קודש הקודשים.

3. ע"א נא

אחד, ואין יחיד כיחודו. האחד המצויר אצלנו הוא בחכמה איזה נושא, המאחד בתוכו הרבה ענינים, חלקי גוף או סגולות נפשיות או מושגים רוחניים, שונים ומפורדים זה מזה מצד עצמם, אי"כ אין האחד המצויר שלנו אותו הנושא שיש לו יחס לשם אחד, שאנו ממליצים אותו כלפי מעלה. אמנם בתאר יחיד כבר אנתנו רוצים לומר השליכה של כל מה שיש בו משום רבויים, שהרי אם רבויים יש כאן אין כאן יחידיות. אבל באמת אין בכחותינו השכליים שום הכשר לצייר לנו יחידות אמתית, שתוף ויחס דמוי וערך יש לכל ציור ולכל תאר, שאנתנו מסגלים אותו לנו בתור ענין ציורי. עכ"פ התיאור של יחיד הוא יותר שולל בערכו את הרבוי מהתואר של אחד.

3א. ספר הכוזרי - מאמר שני אות א - ל

ואשר לתארים השוללים כמו חי ואחד וראשון ואחרון לא תאר בהם האלוה כי אם למען ישולל ממנו הפכס ... וכן אין אנו אומרים על האלוה אחד כי אם למען שלל ממנו את הרבוי לא למען ניחס לו את האחדות במובן שיש לשם אחדות אצלנו כי האחד אצלנו הוא דבר המרכיב חלקים דומים. כאמרך עצם אחת שריר אחד גוש מים אחד וגוש אויר אחד. וכן אתה אומר בנוגע לזמן על דרך הדמיון לגוף המרכיב חלקים דומים יום אחד ושנה אחת. אולם העצם האלוהי מרום מעל כל חבור ופרוד הרי שאין אנו אומרים אחד על האלוה כי אם כדי לשלל ממנו את הרבו.

3ב. ספר מורה נבוכים - חלק א פרק נז

... הפשוט באמת, אשר לא תשיגהו הרכבה כלל - כמו שהוא מן חשקך עליו מקרה הריבוי, כן הוא מן חשקך עליו מקרה האחדות - רצוני לומר: כי אין האחדות ענין נוסף על עצמו, אבל הוא אחד - לא באחדות:

3ג. אוה"ק ב תג

בשביל כך האחדות האלהית, בתאר אחדותה, היא מתעלה על ציור האחדות הרגילה, והיא באמת מתעלה על האחדות באותה המדה שהיא מתעלה על הריבוי, ואותו העושר של הריבוי לעולם נמצא בקרבה בצורה יותר מבחיקה באין סוף...

4. אורות הקדש ב עמוד תעט

...וכיון שהוא תוכן של בריאה, עשויה מטעם גבורה של מעלה, אנו יודעים ברור שאינה ברואה כי אם לשכלל על ידה את המציאות של הטוב הכללי והפריטי, בצורה יותר עליונה ונפלאה, בצורה כזאת, שמבלעדי התוכן של הרע לא היתה המציאות של הטוב שלמה כל כך. ובה אנו מכירים, שהיסוד הפנימי של הרע הוא תוכן של טוב, ותוכן של טוב שרשי ומעולה מאד.

4א. אורות הקדש ב עמוד תצט

האדם בכל מהותו, באופיו ומאוייו, איננו עומד בזה העולם העתידי, שיתגלה בו אור המשוה את הטוב ואת הרע, כי אם בעולם ההווה, וגם העתיד הקרוב, שהטוב והרע בהם הם שני ערכים שונים ומתנגדים מן הקצה אל הקצה, על כן הוא אחוז במוסרות המוסר, והדרך המובילה את כל יחיד, ואת הכלל כולו, אל העולם הגדול של הטוב המוחלט, שערכי ההבדלה שבין טוב לרע מתבטלים בו, מרוב טובו ותגבורת שפעת חייו האדירים, הוא מפולש דוקא דרך אלה העולמים, החוה והעתיד המתיחס אליו, שבהם הקיום מובדלים, ומתוככם בא הכלל אל האורה העליונה. של ההשויה. ודרך חיים תוכחות מוסר. רק התשובה היא ההערכה שעל ידה נעשה האדם וכל היש מוצב כולו בעתיד המאושר הרחוק. חיי העולם הבא במילואם, ושם באמת הטוב והרע משתנים. והתסיסה של הרע, המתפרץ ומתעודד לערכי הטוב, באותה המהירות הנפלאה, מכשירתו לתוכן מרום מאד, וזדונות מתחפכות לזכיות.

5. אורות התשובה יב ה

בשעה שהאדם חוטא הוא בעלמא דפירודא, ואז כל פרט ופרט עומד בפני עצמו, והרע הוא רע בפני עצמו, ויש לו ערך רע ומזיק. וכשהוא שב מאהבה מיד מתנוצץ עליו אור ההויה של עלמא דיחודא, שהכל מתארגן בו לחטיבה אחת, ובקשור הכללי אין שום רע כלל, כי הרע מצטרף אל הטוב לתבלו ולהרים עוד יותר את יקרת ערכו. ובה נעשים הזדונות לזכיות ממש.

4א. אורות התשובה עמוד לג

... וכשהוא שב מאהבה מיד מתנוצץ עליו אור ההויה של עלמא דיחודא, שהכל מתארגן בו לחטיבה אחת, ובקשור הכללי אין שום רע כלל, כי הרע מצטרף אל הטוב לתבלו ולהרים עוד יותר את יקרת ערכו. ובה נעשים הזדונות לזכיות ממש.

6. דרך חיים פ"ה יז

והכל הוא מן השם יתברך הן גוף המחלוקת שזה פוסל וזה מכשיר וכל אחר טעם בפני עצמו, הן בירור המחלוקת דחיינו ההלכה והוא מצד השכל הפשוט שהוא שכל גמור שלא שייך בשכל פשוט לגמרי מחלוקת, אף כי השכל הפשוט למעלה משכל מכל מקום הכל הוא מן הש"י אשר מאתו הכל ודבר זה פשוט:

7. דרך חיים פ"ה יז

אע"י שיצאה בת קול: "הלכה כב"ה" - לא היה הבת קול מבטל המחלוקת מפני ששנואה המחלוקת כי אהוב ואהוב היה המחלוקת הזו, רק כדי ללמד אותה הלכה שהיו חפצים לדעת ההלכה, ואדרבה בת קול היה אומר אלו ואלו דברי אלהים חיים והיה מחזיק את החולקים ולא היה מבטל המחלוקת. ולפיכך סמך המאמר הזה למה שלפניו לומר שאם המחולקים היתה כונתם לשי"ש לא תתבטל דעות החולקים ואותן תלמידים שהיו מקבלים דבריהם לא קבלו דעת שתתבטל... כי בודאי הש"י היה מקיים את המחלוקת שלהם כי היה אהוב המחלוקת הזו לפני השם יתברך כמו שיתבאר ומעתה התבארו כל הקושיות, ואין ספק בפירוש הזה ואין צריך לדחוק דבר:

7א. דרך חיים פ"ה יז

אין דבר בעולם אשר האדם נמשך אליו יותר מן המחלוקת.

8. ערפילי טוהר צח

אין לחיבאל מקיבוץ הפכים גדולים כפי המפורסם, כי כל הנראה לרבים כדברים חלוקים והפוכים הוא רק מפני קטנות שכלם וצמצום השקפתם, שאינם רואים כי אם חלק קטן מאד של השלימות העליונה, וגם זה החלק בצורה מקולקלת מאד. אבל בעלי הדיעה המחוררת, מחשבתם מתפשטת למקומות שונים ומרחבים גדולים, ותופשים את אוצרות הטוב שבכל מקום, ומאחדים את הכל ביחד ביחודא שלים.

8א. ספר גבורות השם - פרק ה

אמנם עיקר הפירוש כמו שאמרנו, כי ראוי בפרט שיהיו ההפכים יוצאים זה מזה כמו שאמרנו, בעבור היחוס וההצטרפות שיש להם ביחד, ששני הפכים משלימים להיות הכל בלי חסרון, שהרי יש כאן דבר והפכו ואין עוד דבר חסר, וזהו ענין האחדות שאין לענין האחדות רק שהוא הכל ואין חוץ ממנו.